

[Anne Grete Holmsgård]

er. Jeg mener, at Limfjordskomiteen gennem sit arbejde og indhentning af dokumentationsmateriale på glimrende vis har illustreret, hvad forureningen egentlig har betydet i Limfjorden.

Jeg finder ikke, at vi står i en situation, hvor der er behov for store og yderligere redegørelser, men det, der er behov for, er, at man tager dokumentationsmaterialet alvorligt, og at man rent faktisk handler nu, gør noget, inden det er gået for vidt, gør noget, mens det endnu er muligt at rette op på tilstandene inden for rimelig tid. For man kan jo sige, at forureningen i Limfjorden allerede i dag er så langt fremskredet, at selv om man på én dag standsede enhver form for udledning af giftstoffer eller af næringssalte, ville det tage år at genoprette den biologiske, den økologiske balance i Limfjorden.

Det er blevet nævnt heroppefra, at vi har en miljøbeskyttelseslov, som efter flere ordføreres mening faktisk er velegnet til at tage sig af de problemer. Det mener jeg ikke at den er. Jeg mener, at den bygger på en opfattelse af miljøet, som går ud på, at vi accepterer, at de indre farvande – og luften for den sags skyld også – og havene er lossepladser, som vi bare kan smide hvad som helst ud i. Hvad enten det er industrien, de enkelte husstande eller landbruget, accepterer man i realiteten, at det er så stor en losseplads, at når man smider det ud – og hvis bare der er en vis vandudskiftning – fortyndes det hen ad vejen, og så synes det i virkeligheden ikke meget.

Den form for tankegang bevirker, at man over en lang årrække opbygger en forureningssituation, som er helt uacceptabel, og hvor man i realiteten undergraver det økologiske system, som vi selv er en del af, og som vi er stærkt afhængige af. Man sidder ganske enkelt og saver den gren over, man selv sidder på, og man vågner først op i det øjeblik, hvor grenen er ved at brække over, og har slet ikke opdaget, at der er blevet savet i årevis.

Jeg synes, det er bedst illustreret gennem den formålsparagraf, der er i miljøbeskyttelsesloven, hvor det siges, at der skal tages et vist hensyn til miljøet, men at der også skal tages hensyn til økonomiske interesser. I realiteten betyder det jo i den type samfund, vi har her, at det altid er de snævre økonomiske interesser, der bliver sat over hensynet til

miljøet. Først i de situationer, hvor man har en ekstrem udvikling i forureningen, bliver der grebet ind. Man griber ind for ligesom at fjerne toppen af forureningen, eller når det er blevet katastrofalt. Og hvornår er det? Ja, det er i realiteten, når man kan se, at nu bliver erhvervsinteresser truet.

Det var i virkeligheden det, der skete i hele sagen om Cheminova. Det havde været kendt i årevis, at Cheminova forurened. Miljøministeriet har selv ifølge Cheminova-gruppen haft et kendskab til det kemikaliedeopot, der lå ved hofde 42, i en lang årrække uden nogen sinde at gøre noget.

Et andet eksempel, som ikke har med Limfjorden, men med en anden del af Jylland at gøre, er Grindstedværket, hvor miljøministeriet i årevis har haft kendskab til og har haft mulighed for at måle indholdet af de stoffer, der blev dumpet fra Grindstedværkets side, men ganske enkelt ikke er trådt til, ikke har grebet ind i tide.

Det viser selvfølgelig, at det, man gør, er, at de såkaldt ansvarlige myndigheder lader situationen udvikle sig, og så venter man, indtil det er ved at være synligt katastrofalt. Men hele den form for forebyggelse, som burde eksistere hen ad vejen, hvor man begrænsede udledningen af giftstoffer og udledningen af næringssalte til de indre farvande og til havet rundt omkring Danmark, lader man passere.

Der er tre ting, der forurener i Limfjorden. Den ene er det spildevand, der bliver udledt. Det er i mange tilfælde rensset, men det er rensset utilstrækkeligt, fordi rensningsanlæggene er dårlige. Det er klart, at en indsats på området med at opbygge bedre og mere effektive rensningsanlæg selvfølgelig vil forhindre noget af forureningen.

Men egentlig burde man jo gå til biddet og sige, at det, der skal til, er, at man har en langt skarpere produktkontrol, så at vi, allerede inden tingene skal passere gennem spildevandsanlæggene, rensningsanlæggene, har en kontrol med, hvad det overhovedet er tilladt at stoppe i kloakkerne. Det eksisterer ikke i dag. Der smides mængder af tungmetaller, som i øvrigt også nedbryder en række af rensningsanlæggene, og der smides mængder af andre giftige stoffer ud i rensningsanlæggene. Man kunne selvfølgelig gøre en indsats dér, men indsatsen ville være langt